

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Mars 1925—No 175

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آٹھ ماہ : سنہ ۱۳۴۴ [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ ۱/۲ اعلا کاغذ ایسی ۵ ایرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلانده « اجتهاد ٹھوی »

تلفون : استقامت ل ۸۶۵

یکرمینجی سنہ

نومرو ۱۷۵ - ۱ مارت ۱۹۲۵

اصل اثرک طابعی طرفندن یازیلان دیباجه

ژ . مهلیه نك

عقل سلیم

ی

۱

انسانلره بهیمی راستراحت بیه تأمین ایتمین کذب و خرافهیه قارش، یوره کنده بیوک برعصیان آتشی یانمش اولان راهب (ژان مهلیه) نك «عقل سلیم» ندن بعضی صحیفه لرك ترجمه سنی (اجتهاد) ه نقل ایده جکز . اثر آریجه وتام اولارق طبع ایدیه جکدر . فقط کتابک چاشنیسنی قارلر شیمیدین طاتارلر سه کتابی داها درین ذوق وشوق ایله او قورلر . اوچ کون اول بیوک بر مجلسمه بر ذات بزی «دن ناشرلری اسافل» میانده ذکر ایتدی . قاریکی بیاض تولبند صاریلی باشلرک ایچنده بعضاً یچون بوقادار زیفری قارنقلر تحصن ایدیور ؟ آلدانمش یاخود آلداتیلمش ایسه لر حقمز اونلر حلال اولسون ! فقط حقلک و حقیقتک بزم طرفر زده اولدیغنی و بزم صمیمی بر ایمان صاحبی بولوندیغمزی بیلدیکاری حالده عوام ناسک یعنی اکثریت مظلومه و مظلوم نك خوشنه کیتهمی و بوضورتله بول بول دنیاالق تأمین ایتهمی استهداف ایدیورلر سه اونلر یته انصاف ، مرحت و روحانی عصمت تمنی ایتمکدن غیر ی پاپاچنمز یوقدر : بزم دینم زده اصلا عداوت یوقدر ، بنض یوقدر ، انتقام یوقدر . بزم معبودمن ذوالانتقام دکل در ، جبار دکل در ، شدید العقاب دکل در . بزم معبودمن محبت محضدر ، مرحت محضدر . فضیلت محض در . بزم ربمز «سموات و ارضک نوری» در فقط ناری دکلدر . بزم آلشمزک وظیفه سی یاقاق دکل یا نماق و ایصیتا قدر ؛ بزاشتعال و اشعال ایدرز . بز و قتیله فلسفه منزی شور باعیده اجمال ایتشدک ، لطفاً او قوسونلر :

بز که بهیه سرمست محبت کیده رز ؛

برسلطنت جامعه و در بدرز ؛

بیك رابطه حق بزی خلقه باغلار :

ایچینهمی ، ایچیتهمیه ترجیح ایدرز .

۱۶ شباط ۱۹۲۰ اجتهاد نوی

. ج . ۶

حقیقت ، اکثریا محتضر لرك دوداقلرنده یر بولور دیرلر ! اکثر انسانلر پر صحت و حظوظات حیاتندن متمتع اولدقلری زمان ، اذهانی تحریک و دین ماسکه سیله تزیین ایدره ک تعصبدن استفاده ایتهمیه لاینقطع چالیشیرلر . عینی وظیفه ایله موظف کیمسه لرك ، صوک ساعت حیاتلرینک تأثیر تعجیل آلتنده بولونان وجدانلرندن ، تام بر حریتله آقوب دوکولن تعلیمک نلر اولدیغنی ، بونلرک نه تعلیم ایتدیکلرینی اوکر نك فائده سز و اهمیت سز اولماز . بونلرک اعترافلری بر استغفار [Contrition] ک کافه اوصافی حائر اولدقلری نسبتده قیمتداردرلر . آنجا ق بوزمانده در ، که حقیقت ، آرئی کوچوک احتراصلر و سفیل منفعلر ایله قارارتیلد ایا جاغندن ، بتون رونقیله منکشف اولور و حقیقتی بتون حیاتنده اظهار ایتهمش اولان کیمسیه ، حین موتنده اونی تماماً کشف و اظهار ایتک وظیفه وحی و جوینی ، حقیقت ، انسانه قبول ایتدیریر . ایشته اوزمان در ، که هر نوع قیود و علائق دنیویه دن آزاده بولوندیغندن ، سوز مقنع واطمینان بخش اولور .

(انقلاب) ک بدایتلرنده ، عینی کرسی به ، کرسی حقیقت دینلک معتاد اولان عینی کرسی به حقیقتش و اوزمانه قانار بو کرسی اوزم زنده یلان دن باشقا برشی و عطا ایتدیکنی بیان ایتلر اولان اولر وقجه مشهور برواعظ افندیکن بارقه فطانت و انصافی معلوم در . بو ذات داها ایله ری کیتهمش در : کندیلرینی او زمانه قادر الک قبال ضلالتلر ایچنده بر اقلش اولدیغندن دولایی ، دائرة روحانیه سی خلقندن عفو دیله مش و افکار باطله نك خرابه لری اوزدرینه عقل ایمراطورلنی تأسیس ایتهمک مباح اولدیغنی بر دوری ادراک ایتدیکلرندن دولایی کندیلرینی تبریک ایتمشدر . شبهه سز ، زمانلر پک دکیشمشدر ؛ بونکله برابر دینی تعصبک مشئوم تعدالری مطبوعات دفع ورد اید بیلدی که حه و حتی بلکه ده بوتعصبک آرزینقلرینه مانع اولایلدی که حه محتضر لرك صمیمیت و انصافلرینی ، اهل حیاتک اخلاص سز قلربنک و مرائی طمع کار قلربنک قارشینسه چیقاران بو پارلاق استغفار لرك نسخه لرینی لاینقطع تکثیر و نشر ایتک بتون انسانیت

بيله جك ماهيته در. مادام كه بر رديه يازماق ايسته يورسكز،
بود جالك وصيتنامه سي ندن بر نسته سزه كوندره جكم .
سز يالكز بوكتابك هانكي طريق ايله سزه ايصال ايديله.
سني ايسته ديككزي بانا بيلديرك . مع التأسف صفوته
بكز دين قبا بر ساده لكه يازيلشدر . الخ .

ينه (وولتهر) دن (دالانبر) ه فترنه ي ۲۵ شباط ۱۷۶۲
... مهليه جالب مراق درده سزه بر نسته كوندريلدی .

صاغلام تخم، in folio سنك قاره موقلري آرمسند [يعني بيوك]
طبعنك تفصيلات زائده سي ايچنده] بوغوشلشدی . اسويچره لي
براهل خير، بك صادقانه برخلاصه ياپدی . بو خلاصه نك
چوق فائده سي اولاييدير . عارف لره لابلالي لر، [Libertin]
«دينسرلر» «اسافل» دين كستاخ متعصب لره نه يمان جواب در!
سفيلا رسزه، خريستيان اولمش اولديني ايچون الله دن مغفرت
طلب ايدن بر راهبك وصيتنامه سندن داها بارلاق جواب نه
اولاييلير !

(دالانبر) ك جوابي : پاریس ۳۱ مارت ۱۷۶۲

سوكيلي فيلسوفم

تقریباً بر آی اول ژان مهليه نك بانا كوندرمش اولديغكز
اثريني آنجاچ برقچ كون اول آلامه بر سوء تفهم سبب
اولدی . سزه جواب يازماق ايچون كتابي آلامی بلكه
يوردم؛ ظن ايدرم كه بو راهبك مزاري اوزدرينه شويازی
يازيه بيلير: «بوراده، خريستيان اولمش اولديغدن دولايي
الله دن مغفرت ايسته مش و بونكه طقسان طقوز قويون
ايله بر (شامپانيا) لي انسانك جمعاً يوز حيوان ايمه ديكني
اثبات ايتمش اولان بك عفيف بر راهب، (شامپانيا)
كويلرندن برينك بك عفيف بر راهبي مدفوندر»

فرانسزجه يي فنا تكلم ايتديكني جعلياً، كوسترمكه
برابر فرانسزجه يي بك اي آكلان براسويچره لي طرفندن
بواثرك خلاصه ايديش اولماسنده شهبه لي يم. خلاصه واضح
مقنع وموجزدر؛ و، كيم اولورسه اولسون بو خلاصه نك
مؤلفني تقدیس ايدرم .

C'est du Seigneur le vigne travailler

هر حالده، عزيز فيلسوفم، بر آرز زمان صوكره بتون
بوكتابلر لزوم قالاچاق ونوع بشر، اوچ جمعاً رايتمه ديكني
وا كمكك الله اولما ديغني كنديلك سندن آكلاياق درجه ده
ذكايه مالك اولماياچاقی؛ عقل دشمنلري شيمبدی اولدوقچه

محبليريك رظيفه سيدر . وقتيله افكار باطله دن قورتولان
كره ارض اوزه رنده، نوع بشر ايچون غارنكيز بر حادته
اولاراق، نهايت الامر، موقع اقتداري تسخير وغير معتقد
ويا مخالف اجداد مزك، حزن انكيز طعمه سي اولدوقلري
قهر وتسلط فعلنه حكومتي تشريك ايدم جك اولان
ناموس سز بر حقه بازلك تكرار ميدانه چيقيماسي اندیشه
سييله در، كه عفيف بر راهبك مدينه داشلرينه و اخلاقه
تبرع ايتديكي صوك نصيحت و درس لريني تكرار طبع
ايتمه ي مفيد كوريورز .

(ژان مهليه) نك عقل سليمي ايله وصيتنامه سي نك
حاضر لاديغمز طبي دلالتيه، فلسفيه ايتديكمز خدمت،
فلسفيه لايحول، پايدار واحتياجات مبرمه مزدن عد
ايديله مهيا [بر زبده علوم] نظريه باقديغمز فسفته
بيوك اولاجا قدر .

تحريراتي تسهيل ايتمك اوزره، تحليلي بر فهرست
علاوه ايتديكمز بو ايكي اثری شانلرينه لايق بر صورتده
تجليل ايتمك ايچون، Votaire و D'Alembert ك راي
ونظرلريني ذكر ايله اكتفا ايدم جكز. اون سكزنجي عصر ك
فيلسوفلرندن بو ايكي ذات، الوهيتي استثمار ايتمك
اوزره حضرت عيسي ي الوهيت درجه سنه چيقارمش
وثروت و حاكميت لرك منفعتنه بر چوق طفلانه اركان وقواعد
تأسيس ايتمك ايچون ايلك عصر لرك جهالت و وحشتني بك
ظالمانه بر صورتده سوء استعمال ايتمش اولان كيمسه لره
نسبه، اون سكزنجي عصر ك حكما سندن بو، ايكي ذات
[دالانبر و وولتهر] . اخلاق احييه نك دقايقی داها اي
آكلایور و مؤلفندن دها وقورانه، داها لايقلي بحث
ايدیورلردی. ايشته (وولتهر) و (دالانبر) ك راهب
(ژان مهليه) و اثری حقنده دوشوندوكلری؛ بونلرك
مكتوبلري، فكر تفحصي تحريك وبو روحاني حقنده كي
اجتهادی تثبيت ايتمك ايچون بچيلامش قافتان عدايديلدی؛

فترنه ي شباط ۱۷۶۲

(هولاندا) د (ژان مهليه) نك وصيتنامه سي طبع
ايتمش . اوقور كن دهشتدن تيره دم. خريستيانلتي تعليم
ايتديكندن دولاي، اولور كن الله دن مغفرت ايسته ين بر
راهبك شهادتي، سر آزادلري بيوك مقياسده تحكيم ايدم.

(ژان مهليه) نك وصيتنامه سنی طبع و دورت ويا بش
بيك نسخه توزیع ایتهمزی ایستهورسکز : آچاق
تعصب ، مادام که تعصب آچاق در ، بوندن هیچ برشی
ضایع ایتمز . ویا پک آز برشی ضایع ایدر و بالذات
هدایته کتیردیکمز کیمسه لر بزه مجنون دیرلردی . نوع
بشرك بوکون داهای زیاده منور اولماسی ، آزار آزار
تنور ایتک احتیاطی سایه سنده در . اگر کونش بردنبره
بریر آلتی قاتنده ظهور ایتسه ایدی ، بوقتک ساکنلری ،
کوزلرینه کونشک یاپدینی فنالقدن باشقا برشی کورمز -
لردی ، افراط ضیا ناقابل تداوی برصورتده اونلری کور
ایتمکدن باشقا برشیته یارامازدی .

(دالانهر) دن (وولتهر) ه

پاریس ۹ تموز ۱۷۶۴

... . آز داهای اونوته جاقدم (سه نه و درمون) ه
عطف اولونان و (دومارسه) نك اولدینی سوبله ن و سرك
بانا چوق زمان اول بحث ایتدیکمز اثری برذات بانا اعاره
ایتدی . ایی بر کتاب فقط « مهليه نك وصيتنامه سی » داهای
قیمتلی .

(وولتهر) دن (دالانهر) ه

(ژان مهليه نك وصيتنامه سی) هر عصف آدمك
جبینده بولونمالی در ، آلدانمش اولدیغندن دلایي الاهدن
عفو دیله ن پرصفت ، عالیجناب بر راهب ، آلدانانلری
تنویر ایتک لابدر .

(وولتهر) دن (قوت دارذاتال) ه

اود ایس ۶ شباط ۱۷۶۲

(ژان مهليه نك اوجهنمی کتانبندن ، ربانیر ایچون
پک لزوملی و « بهلزه بوت » [*] ك مکمل علم حالی اولان
او اثردن ، مله کار بانا هیچ بحث ایتمه دیلر . بیلدیزکه بو
کتاب پک نادر در : بو بر خزینده در .

(وولتهر عینی ذاته)

(مهليه نك) ایکنجی طبعندن سزه برنسخه کوندرمک
دوغرودر : ایلك طبعنده ، مؤلفك پک جالب نظر اولان
دیباچه سی اونوتولمشدی . بو کتانی قایینه لرینك آرقه
Belzebuth I * اینجیلده کی ارواح خبیثه نك رئیس عد
اولونان برشیطانک اسمیدر .

ابدال کورونیورلر ؛ و ظن ایدرم که بر شرقی نك شو
نقرا تی تکرار اید بیلیرز .

Pour défaire tous ces gens là

Tu n'avais qu'à les laisser faire.

[*] (عیسی) نك دینك نه اولاجانی بیلیم ، فقط
حواریونی بر باد برحالده در . (پاقال) ك (نیقول) ك
(آرنو) نك یاپامامش اولدیغنی اوچ ویا دورت آدی سانی
بالیسز متعصب یاپاجاق کورونیور . خارجه پک آز
ووره بیلدیکی شو صرهدده ، ملت ، ضربه شدتی داخلده
وورده جاقدر . و ۱۷۶۲ سنه سنك مستقبل قرونولوجیا
اجمالرینه شو عباره قید اولوناجاقدر :

« بوسنه (فرانسه) ، بتون مستمالرینی غائب ایتدی
وژد ویتلری قوغدی . » بو قدار آز قوت ظاهریه ایله
بودرجه بیوك تأثیرات حصوله کتیرن یالسکز طوپ باروتی
بیلورم [ژان مهليه نك کتانی طوپ باروتنه مشاهدردر ، که
ظاهراً قوتی آز کورونیور حالبوکه عظیم بر قدرت انفلاق
خزینه سیدر]

(وولتهر) دن (دالانهر) ه

Aux Délices

۱۲ تموز ۱۷۶۲

... . بانا او یله کایور ، که (ژان مهليه نك
وصیتنامه سی بیوك بر تأثیر یاپیور . اونی او قویانلرک جملا سی
قناعت تامه حاصل ایدیورلر : بو آدم مناقشه و اثبات ایدیور .
اولورکن سوبله یور ، یالانچیلرک دوغر و سوبله دیکلری
زمانده سوبله یور . ایشته دلیللرک اك قوتایسی . (ژان
مهليه) کره ارضی هدایته کتیرمک کرکدر . اونك
انجیلی نیچون بو قدار آز آلد بولونیور ؟
سز (پاریس) ده اماده کویشك ، اماده حرارتسز سکز
حقیقتی صاقلا یورسکز .

(دالانهر) ك (وولتهر) ه جوابی

پاریس ۳۱ تموز ۱۷۶۲

بزی آتشسز لکه اتهام ایدیورسکز ؟ فقط ، اولجه
سزه سوبله دیکمی ظن ایدیورم ، چالی دمتی یعنی [حیاً
احراق اولونماق] قور قوسی اولدوچه سرینله تیجی در .
[*] « بتون بو حریفلری تمیزله مک ایچون اونلری ایسته دکاری
یایماه ترك ایتکدن باشقا یاپاجاگ یوقدی » دیمکدر .

غازی پاشا ایچون

محلی ایله دك امکان پذیر عزمتك
قدیمی تابع فرمانك، ای فریدقرون ؛
بر انقلاب عظیمك خدای ا کبریسین
خدای ا کبره لایق بوانقلاب شئون .

حسین سیرت

۱ تموز ۱۹۲۴

(وولتهر) عینی ذاته

اوده لیس ۸ تشرین اول ۱۷۶۴

اسمیر دعوا یه ضرر ابراث ایدر . باطل زعملری
اویاندریر . حسن تاثیر بابایله جك اسم، مالک (ژان
مهلیه) نك اسمیدر . چونکه چین مودتده صلحادن بر
راهبک ندامتی بیوک بر تاثیر یاماق لابدر . بو (مهلیه)
بتون دنیانك الله بولونمالیدر .

(وولتهر) ، مادام (دوفلویان)

۲۰ مایس ۱۷۶۲

سوکیلی همشیره زاده م . سندن اوزاق یاشاماق
پك حزن . (ژان مهلیه) یی اوقوییکز ، تکرار
اوقوییکز ؛ او عالیجناب بر راهبدر .

(وولتهر) ، مارکی (دارژانس)

فهرنی ۲ مارت ۱۶۳

بر « ژان مهلیه وصیتنامه سی » بولدم ، بونی سزه
کونده ریورم . بو ادامک تواضی ، بو ادامک اخلاقنک
تمیزلکی . اللهدن طلب ایتدیکی مغفرت ، کتابنک موثو .
قیتی عظیم بر تاثیر یاماق لابدر . بو پك عالیجناب
راهبک وصیتنامه سندن سزه ایسته دیککز قادار نسخه
کونده ره جکم .

(وولتهر) دن (هه لوه تیوس)

اوده لیس ۱ مایس ۱۷۶۳

(ژان مهلیه) نك ایکی خلاصه سی بانا کوندر دیلر :
بو کتسابک بر آراهه بیکیری اسلوبنده یازیلش اولدینی
دوغرودر . فقط نه قادر صر سنده شاهلانیور ؛ و حیاته
ایکن صاحبه ومنفور شیلر تعلیم ایتدیکندن دولای ، اولو .
رکن ، عفو طلب ایدن بر راهبک شهادتی نه قدار بلیغ
وبلنددر ؛ فلسفه نك ثمره سفاهت دن باشقا برشی اولمادیغنی
تأمین ایتک کستاخلغنده بولونان متعصب لرك یاو لرینه نه

[دوام ایده جک]

پامان جوابدر !

طولابنده بولوندورمای خوش بولاجاق دوستلرکز
واردر . کنجسکی تربیه ایتک ایچون بچیلش قفتاندر .
سکز آلتون لوئی یه صاتیلان آل یازیسی نك اوقونماسی قابل
دکلدر . بو کوچوک خلاصه پك مفیددر . بونی بادهوا
ویرن ارباب حسیاته تشکر ایدم والله دعا ایدم که تقد
یسلرینی بومفید قرائت اوزدرینه صاحبسین .

(وولتهر) ، (دامیلاویل)

اوده لیس ۸ شباط ۱۷۶۲

امر آلیر آلماز ، قارداشم ، بر (مهلیه) یه ملاک اولو .
جاق . کورونیور ، که قارداشم کیفیتدن معلومات دار دکل .
اون بش پاخود یکرمی سنه وارکه بواثرک ال یازیسی
نسخه سی سکز لوئی آلتونه صاتیلیوردی . پك بیوک
بر قطعه ده دورته بوکولو کاغذر اوزدرینه یازیلی ایدی .
(پاریس) ده بوندن یوز نسخه دن فضله وار . (فرمر
تیریو) مسئله یه انی واقفدر . خلاصه یی کیمک یاپدینی
بیلیممور فقط کتابک اصلندن کله بکله سوزولمشدر .
راهب (مهلیه) یی کورمش بولونانلردن هنوز حیاته
اولان برچوق کیمسه لر واردر :

(پاریس) ده بو کوچوک اثرک یکی برطبعی یاماق پك
فائده لی اولور . اوچ ویا درت کون ظرفنده قولایلقله
طبع وجوده کتیر یله بیلیر .

(وولتهر) دن عینی ذاته

۶ کانون اول ۱۷۶۲

... فقط ظن ایدرم که هیچ برشی (مهلیه) نك
کتابنده یاپدینی تأثیردن فضله تأثیر اجرا ایدم . بر
محتضرك وصاحب حسنات بر راهبک شهادتنده کی قیمت
نه قدار بیوکدر دوشونیکز .

(وولتهر) عینی ذاته

فهرنی ۶ تموز ۱۷۶۴

برولایتده توزیع اولونان اوچیوز نسخه (مهلیه)
پك چوق اهتدا وجوده کتیردی . آه معاونت کور -
سه یدم ! ...

(وولتهر) عینی ذاته

لژومندن پك آز (مهلیه) وپك فضله آلدادیجی

[عوام فریب] وار .